

УДК 341.645:343.1

DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.88.4.12>

## **ПРОБЛЕМИ ВИКОНАННЯ ВИРОКІВ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ**

**Кузьменко В.М.,**

*старший викладач кафедри національного та міжнародного права  
Навчально-наукового морського гуманітарного інституту  
Одеського національного морського університету  
ORCID: 0009-0000-8997-7771  
e-mail: Valentinakuzmenko077@gmail.com*

**Піменова А.Ю.,**

*старший викладач кафедри національного та міжнародного права  
Навчально-наукового морського гуманітарного інституту  
Одеського національного морського університету  
ORCID: 0000-0003-2715-394X  
e-mail: lyusha200465@gmail.com*

**Кузьменко В.М., Піменова А.Ю. Проблеми виконання вироків Міжнародного кримінального суду.**

У науковій статті комплексно досліджується система виконання вироків Міжнародного кримінального суду (МКС) та аналізуються проблеми, з якими стикається міжнародне правосуддя на етапі реалізації судових рішень. Автори розглядають нормативно-правове регулювання виконання вироків МКС, яке здійснюється на підставі Римського статуту та Правил процедури і доказування.

Особлива увага приділяється проблемі співробітництва держав з Міжнародним кримінальним судом щодо виконання покарань. У статті наголошується, що ефективність міжнародного кримінального правосуддя значною мірою залежить від готовності держав до співпраці, оскільки МКС не має власних виконавчих органів та пенітенціарної системи. Автори детально аналізують питання добровільного характеру такого співробітництва, зазначаючи, що держави-учасниці Римського статуту не зобов'язані приймати засуджених осіб для відбування покарань у виді позбавлення волі.

У статті розглядаються проблеми, пов'язані з конституційними обмеженнями деяких держав щодо застосування довічного позбавлення волі, та аналізується порядок відбування покарання у вигляді позбавлення волі в державах-учасниках Римського статуту. Досліджується механізм нагляду МКС за виконанням покарань та умовами утримання засуджених осіб, а також процедура перегляду вироків та зменшення термінів покарання.

Значну увагу приділено питанню виконання рішень МКС щодо штрафів, конфіскаційних заходів та відшкодування шкоди потерпілим, заподіяної міжнародними злочинами. Автори аналізують роль держав у забезпеченні виконання цих рішень та наголошують на необхідності імплементації відповідних положень у національне законодавство.

У контексті нещодавньої ратифікації Україною Римського статуту автори розглядають перспективи співробітництва нашої держави з МКС, зокрема щодо виконання вироків. Проаналізовано відповідні положення Кримінального процесуального кодексу України, що регулюють порядок виконання рішень МКС.

За результатами дослідження автори приходять до висновку про необхідність гармонізації національного законодавства держав з міжнародними стандартами поведінки із засудженими та подальшого розширення практики укладання двосторонніх угод між державами (навіть не учасниками Римського статуту) та Міжнародним кримінальним судом для забезпечення ефективного виконання його вироків.

**Ключові слова:** Міжнародний кримінальний суд, Римський статут, Правила процедури і доказування, міжнародні злочини, відшкодування шкоди, відбування покарання, позбавлення волі.

**Kuzmenko V.M., Pimenova A.Yu. Problems of execution of International Criminal Court sentences.**

The article comprehensively examines the system of enforcement of the International Criminal Court (ICC) verdicts and analyzes the problems faced by international justice at the stage of implementation of court decisions. The authors examine the legal and regulatory framework for the execution of ICC judgments, which is carried out on the basis of the Rome Statute and the Rules of Procedure and Evidence.

Particular attention is paid to the problem of cooperation of states with the International Criminal Court in the execution of sentences. The article emphasizes that the effectiveness of international criminal justice largely depends on the willingness of states to cooperate, since the ICC does not have its own executive bodies and penitentiary system. The authors analyze in detail the issue of the voluntary nature of such cooperation, noting that the States Parties to the Rome Statute are not obliged to accept convicted persons to serve custodial sentences.

The article discusses the problems associated with constitutional restrictions of some states on the use of life imprisonment and analyzes the procedure for serving a sentence of imprisonment in the States Parties to the Rome Statute. The mechanism of ICC supervision over the execution of sentences and conditions of detention of convicted persons, as well as the procedure for reviewing sentences and reducing sentences are studied.

**Key words:** International Criminal Court, Rome Statute, Rules of Procedure and Evidence, international crimes, reparations, serving a sentence, imprisonment.

**Постановка проблеми.** Міжнародний кримінальний суд (МКС, Суд) особам, винним у вчиненні злочинів, що підпадають під його юрисдикцію, може призначити основне покарання у виді позбавлення волі на певний строк або довічне позбавлення волі. В якості додаткового виду покарання, крім позбавлення волі, Суд може призначити штраф або конфіскацію доходів, майна і активів, отриманих прямо або побічно в результаті злочину (без шкоди для прав bona fide третіх осіб) [1, ст. 77].

Звичайно, щоб можна було говорити про виконання вироку МКС, необхідно надати можливість Суду винести цей вирок, адже судовий розгляд може відбуватися тільки за умови присутності обвинуваченого. Можливість затримання особи, щодо якої Судом видано ордер на арешт, залежить від міжнародного співробітництва держав та Міжнародного кримінального суду.

Успішна робота Міжнародного кримінального суду залежить від рівня співпраці, що надається державами. Оскільки у МКС відсутня власна поліція, армія чи територія, він покладається на держави-учасниці для арешту осіб, збору доказів та передачі документів на їхній території. Без цієї підтримки МКС стикається зі значними труднощами в проведенні судових процесів. Співпраця з державами є критичною для ефективності Міжнародного кримінального суду, оскільки відмінно від національних судів, міжнародні трибунали не мають примусових органів [2, с. 503].

МКС – це судовий орган, який створений для боротьби з міжнародними злочинами; його ефективність значною мірою залежить від співпраці з державами та міжнародними організаціями, а також наявних фінансових та людських ресурсів. Головною системною перешкодою у досягненні міжнародного кримінального правосуддя у рамках МКС є неможливість змусити до співпраці держави, у яких знаходяться підозрювані особи, при чому це стосується як держав-учасниць Римського статуту, так і держав, які не є державами-учасницями. [3, с. 256].

На жаль, МКС має проблеми щодо співпраці навіть із державами-членами. Як відомо, президент Судану Омар аль-Башир відвідав 19 різних країн, які є членами МКС, але вони його не арештували, незважаючи на наявність відповідного ордеру Суду. За весь час існування Суду, а це більше 20 років, Міжнародний кримінальний суд виніс близько 10 обвинувальних вироків. Незважаючи на значну критику та виклики, що постають перед МКС, Міжнародний кримінальний суд продовжує розслідувати найтяжчі злочини по всьому світу. Важливою сферою співпраці держав з Міжнародним кримінальним судом є виконання вироків, винесених Судом, де також існують деякі проблеми. У світлі ратифікації Україною Римського статуту Міжнародного кримінального суду, набуття повноправного членства в МКС, питання, пов'язані з виконанням вироків, винесених Судом, набувають все більшої актуальності.

**Стан опрацювання.** Питанням міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю, взаємодії України з Міжнародним кримінальним судом присвячені праці таких науковців, як Бехруз Х.Н., Гутник В.В., Задоя К.П., Мануїлова К.В., Матковський А.А., Підгородинська А.В., Юртаєва К.В., але ряд питань, пов'язаних з виконанням вироків МКС, залишається недослідженим.

**Мета статті** полягає в дослідженні порядку виконання вироків, винесених Міжнародним кримінальним судом, зокрема, співробітництва держав з Міжнародним кримінальним судом щодо виконання покарань.

**Виклад основного матеріалу.** Конституції багатьох держав забороняють довічне ув'язнення за будь-яких обставин. Ця заборона мотивована, насамперед, міркуваннями прав людини і направлена на реабілітацію та соціальну реінтеграцію. Максимальний термін позбавлення волі в багатьох з таких країн складає 30 років, в деяких – не більше 20. На додаток до конституційної заборони довічного ув'язнення всередині держави конституція може також заборонити видачу осіб в ті держави, де ці особи можуть бути засуджені до довічного позбавлення волі за передбачуваний злочин.

Держави, які висловили готовність приймати засуджених осіб, можуть зазначати умови такого прийняття. Наприклад, така умова може включати відмову приймати осіб, засуджених до довічного позбавлення волі. Тобто, навіть ті держави, які погоджуються забезпечувати виконання вироку про довічне позбавлення волі, по суті, не вступають в конфлікт з конституційною заборонаю на довічне ув'язнення. Проте, можуть виникнути конституційні питання у зв'язку з передачею осіб в розпорядження Міжнародного кримінального суду, так як можливість призначення Судом покарання у вигляді довічного позбавлення волі може погано узгоджуватися з конституційною заборонаю на екстрадицію осіб у випадках, коли тим загрожує довічне ув'язнення.

Держави (в особі їх компетентних органів), що виконують вироки Міжнародного кримінального суду, зобов'язані дотримуватися міжнародних стандартів поведіння із засудженими. У цій області існують деякі проблеми. Найбільш важливою, на наш погляд, є проблема невідповідності (або не повної відповідності) національного законодавства в цілому та про виконання кримінальних покарань, зокрема, ряду держав міжнародним стандартам та зобов'язанням.

Сукупність міжнародно-правових норм, що містять вимоги до поведінки з засудженими за вироком Міжнародного кримінального суду, включає: норми доктринального характеру, що містяться в деклараціях про права людини і громадянина (Загальна декларація прав людини, Статут ООН, Декларація основних принципів правосуддя для жертв злочинів і зловживання владою 1985 року тощо); рекомендаційні норми, що розвивають декларації з метою заохочення дотримання прав і основних свобод людини (Мінімальні стандартні правила поведінки з ув'язненими 1955 року, Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання 1979 року, Звід принципів захисту всіх осіб, які піддаються затриманню чи ув'язненню будь-яким чином 1989 року, Стандартні мінімальні правила ООН щодо заходів, не пов'язаних з тюремним ув'язненням («Токійські правила»), 1990 року); документи-зобов'язання. Україна є учасником більшості міжнародних договорів про права людини. До даної категорії джерел стосовно досліджуваної проблематики слід віднести: Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 року, Конвенція проти катувань та інших жорстоких і нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведінки і покарання 1984 року, Європейські конвенції «Про захист прав людини і основоположних свобод» 1950 року та «Про запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поведінню чи покаранню» 1989 року, Женевські конвенції про захист жертв війни 1949 року та Додаткові протоколи до них тощо.

Приведення національного законодавства ряду держав, що виконують вироки МКС, у відповідність до міжнародних стандартів ускладнюється рядом причин, в силу яких примат договорів все ще багато в чому існує на рівні декларацій:

- по-перше, безпосереднє застосування правоохоронними органами норм міжнародних договорів реально представляє складність, а конкретний механізм такої діяльності уявити досить складно;

- по-друге, деякі міжнародні акти просто не можуть бути «самоздійснюваними», внаслідок чого виникає необхідність обов'язкового закріплення у внутрішньодержавному праві.

У питанні виконання вироків Україна налагодила співробітництво лише з Міжнародним трибуналом для колишньої Югославії шляхом укладання угоди з ООН [4]. Хоча Україна ще жодного разу не застосовувала вказане положення, висловлена нею готовність прийняти засуджених

Міжнародним трибуналом для колишньої Югославії сприяє підвищенню іміджу нашої країни на міжнародній арені [5, с. 103].

3 грудня 2024 року було укладено Угоду про виконання вироків між Міжнародним кримінальним судом та урядом Республіки Польща. Згідно з Угодою, особи, засуджені МКС, можуть відбувати покарання у вигляді позбавлення волі в Польщі, якщо таке рішення ухвалить Суд і якщо Польща погодиться з цим. Також схожі угоди Міжнародний кримінальний суд має з Данією, Швецією, Норвегією, Фінляндією, Бельгією, Австрією, Францією, Британією, Словенією, Сербією, Грузією, Аргентиною, Колумбією і Малі.

В процесі виконання рішень МКС щодо штрафів, конфіскаційних заходів або заходів щодо відшкодування збитків, завданих вчиненими злочинами, важливу роль відіграють сприяння держав (в першу чергу - учасниць Римського статуту) і прийняття ними необхідних заходів з метою реалізації вищевказаних рішень.

Відповідно до Правила 217 Правил і процедури доказування МКС (ППД), для виконання рішень про штрафи, конфіскаційних заходи або заходи щодо відшкодування збитків, завданих воєнними злочинами, Президія Суду, в разі необхідності, може вимагати сприяння та вжиття заходів щодо виконання рішень, а також розповсюдити копії відповідних розпоряджень будь-якій державі, з якою «засуджений може мати безпосередній зв'язок в силу свого громадянства, доміцилія чи звичайного місця проживання або через місце знаходження своїх активів і майна чи з якою потерпілий має зв'язок того ж характеру» [6]. Президія Суду в належному порядку інформує державу про будь-які претензії третіх сторін або про відсутність претензій з боку особи, яка була повідомлена про будь-які розгляди, що проводяться Судом відповідно до ст. 75 Римського статуту.

Якщо Суд присуджує відшкодування на індивідуальній основі, відповідній потерпілій особі надсилається копія розпорядження про заходи щодо відшкодування збитків. Слід також зазначити, що при надсиланні державам-учасницям копій розпоряджень про заходи з відшкодування шкоди, заподіяної злочинами, та копій рішень, що передбачають штрафи, Президія Суду інформує їх про те, що національні органи влади в процесі забезпечення виконання не мають права змінити такі рішення.

У Кримінальному процесуальному кодексі визначається порядок виконання вироків МКС в Україні, а також порядок виконання рішень МКС про штраф та/або конфіскацію майна. Зокрема, зазначено, що виконання в Україні покарання у виді позбавлення волі або довічного позбавлення волі, призначеного особі Міжнародним кримінальним судом, здійснюється згідно з правилами КПК на підставі Римського статуту та на умовах, визначених відповідним міжнародним договором, укладеним між Україною та Міжнародним кримінальним судом, згоду на обов'язковість якого надано Верховною Радою України. Рішення Міжнародного кримінального суду про штраф та/або конфіскацію центральний орган України надсилає до суду за місцем проживання особи, місцем відбування покарання особою або місцезнаходженням майна для звернення до виконання у тридцятиденний строк у порядку, визначеному КПК [7, ст. 636].

Держава виконання вироку не наділена правом звільнення особи до закінчення терміну покарання за вироком, винесеним Судом. Тільки Міжнародний кримінальний суд, який виніс вирок у відповідності до вимог ст. 110 Римського статуту, наділений правом виносити постанови із зазначеного питання, заслухавши клопотання зацікавленої особи.

Розділ V Правил процедури та доказування МКС визначає процесуальний порядок розгляду питання про зменшення терміну покарання за вироком Міжнародного кримінального суду. У зв'язку з цим необхідно, на наш погляд, викласти критерії, які беруть до уваги три судді Апеляційної палати при розгляді питання про зменшення терміну покарання, призначеного за вчинення злочинів за вироком Міжнародного кримінального суду, а саме: поведінка засудженого в ув'язненні, що свідчить про щире каяття у скоєному злочині; можливість повернення засудженого в суспільство та відновлення нормального життя; чи не викличе дострокове звільнення засудженого значної соціальної напруженості; будь-які значимі дії, вчинені засудженим на користь потерпілих, а також будь-які наслідки дострокового звільнення для становища потерпілих і членів їх сімей; особисті обставини засудженого, включаючи погіршення стану його фізичного або психічного здоров'я чи похилий вік.

Сама процедура розгляду питання про зменшення терміну покарання, призначеного за вироком МКС, полягає в наступному. Для виконання положень п. 3 ст. 110 Римського статуту три судді Апеляційної палати, призначені цією Палатою, проводять слухання, якщо тільки в будь-якому



конкретному випадку вони не розпорядяться інакше на підставі особливо мотивованого рішення. Слухання проводиться в присутності засудженого, який має право на допомогу свого адвоката і, за необхідності, на усний переклад. Судді пропонують Прокурору, державі виконання покарання або розпорядження Суду про відшкодування шкоди, потерпілим або їх законним представникам, які брали участь в розгляді, взяти участь у слуханні чи міркуваннях в письмовій формі. За виняткових обставин таке слухання може проводитися за допомогою відеоконференційних засобів або в державі виконання вироку суддею, делегованим Апеляційною палатою.

Про своє рішення та його мотиви Суд Апеляційної інстанції зобов'язаний в найкоротший термін повідомити всім учасникам слухання щодо перегляду вироку. За загальним правилом, Судді Апеляційної палати розглядають питання про зменшення терміну покарання за вироком раз в три роки (якщо тільки Судом не встановлено більш короткий термін). Однак, у разі істотної зміни обставин, Судді Апеляційної інстанції можуть дозволити засудженому подати прохання про перегляд вироку протягом трирічного терміну або більш короткого періоду часу, який може бути ними встановлено.

Одна з проблем виконання призначених Судом покарань полягає в тому, що держави-учасниці не зобов'язані приймати осіб, засуджених за вчинення злочинів, що підпадають під юрисдикцію МКС, для відбування ними покарань, винесених Судом. Вони можуть погоджуватися або не висловити такої згоди з визначенням Суду [1, ст. 103]. Однак при цьому держави повинні враховувати ті позитивні наслідки, які матиме така згода для нормального функціонування Суду. У Гаазі в розпорядженні Суду знаходиться лише обмежена кількість місць утримання ув'язнених (Міжнародний кримінальний суд отримав 12 тюремних камер в пенітенціарному комплексі Гаазького району Схефенінген, але в перспективі у його розпорядженні буде ціле крило цього комплексу), тому Суд буде змушений в цьому питанні практично повністю покладатися на держави, які візьмуть на себе виконання винесених Судом покарань за вчинення злочинів «в виправних установах, розташованих на їх території».

У разі відсутності необхідних місць утримання ув'язнених і відповідних установ в Гаазі, можуть також з'явитися проблеми адміністративного характеру. У зв'язку з цим у держав з'являються додаткові підстави для надання своєї згоди на приймання осіб, засуджених за вчинення злочинів Міжнародним кримінальним судом. Так як існує досить високий ступінь ймовірності того, що держави будуть зацікавлені, щоб їх громадяни відбували покарання у вигляді позбавлення волі в виправних установах цих держав, що дозволить компетентним органам також контролювати відповідність умов утримання тим нормам, які передбачені національним законодавством цієї держави.

Перелік держав, які виявили готовність приймати засуджених, як передбачає правило 200 ППД, складається і ведеться Секретарем за дорученням Президії Суду. При цьому Президія Суду не включає ту чи іншу державу до переліку, якщо Суд не погоджується з умовами, висунутими такою державою в зв'язку з її згодою. В такому випадку Президія може запитувати додаткову інформацію від цієї держави до прийняття рішення про направлення засуджених для відбування покарання до цієї держави. Слід зазначити, що держава, яка встановлює умови згоди прийняття засуджених, може в будь-який час зняти такі умови. Будь-які поправки до таких умов або доповнення до них підлягають затвердженню Президією Суду.

З іншого боку, держава може в будь-який час інформувати Секретаря про свій вихід з цього переліку. Такий вихід не зачіпає виконання вироків щодо осіб, яких ця держава вже прийняла.

У той же час Суд вправі укладати двосторонні домовленості з державами (навіть не учасниками Статуту) з метою встановлення порядку прийняття в'язнів, засуджених за вчинення злочинів Міжнародним кримінальним судом (такі домовленості відповідають Римського статуту). Направлення засуджених для відбування покарання в вигляді позбавлення волі в країни, які висловили згоду і вказані в переліку, здійснюється, як правило, на основі принципу «справедливого розподілу», передбаченого правилом 201 ППД, при цьому заслуховується думка засудженої особи (правило 203 ППД) [6].

Безпосередньо доставка засуджених в держави виконання вироку не здійснюється до тих пір, поки рішення не набуде статусу остаточного. У процесі набуття рішенням статусу остаточного Президія Суду повинна повідомити призначеній державі про своє рішення і направити її компетентним органам таку інформацію і документи: прізвище, громадянство, дату і місце народження засудженої особи; копію остаточного рішення про засудження за вчинення злочину і винесений

вирок; тривалість покарання і дату його початку, а також термін, який залишилося відбутися; після ознайомлення з думкою засудженої особи – будь-яку необхідну інформацію щодо стану її здоров'я, включаючи інформацію про курс лікування, який вона проходить.

У разі якщо призначена Президією Суду держава відмовляється погодитися з призначенням Президії, остання має право призначити іншу державу виконання вироку. Процесуальний порядок щодо зміни держави виконання вироку передбачений правилом 210 ППД.

По-перше, до прийняття рішення про зміну держави виконання вироку Президія МКС має право: запитати думку держави виконання вироку; розглянути письмові або усні подання засудженої особи та Прокурора; розглянути письмові або усні висновки експертів, що стосуються, зокрема, засудженої особи; отримувати будь-яку іншу інформацію, що стосується справи, з достовірних джерел.

По-друге, Президія МКС має право відмовити в задоволенні клопотання про зміну держави виконання вироку. В такому випадку вона в найкоротші терміни інформує засуджену особу, Прокурора і Секретаря про своє рішення і про його причини. Інформація про відмову в задоволенні клопотання має бути також доведена до компетентних органів держави виконання вироку.

Стаття 106 Римського статуту встановлює, що нагляд за виконанням покарань і умовами утримання під вартою осіб, засуджених за вчинення злочинів під юрисдикцією МКС до позбавлення волі, покладатиметься, в першу чергу, на Міжнародний кримінальний суд, і що саме Суд має право приймати «всі важливі рішення щодо виконання покарання». По-друге, умови утримання регулюються законодавством держави виконання вироку і «повинні відповідати широко визнаним міжнародним стандартам поводження з ув'язненими» [1, с. 106]. При цьому ці умови не повинні бути більш-менш сприятливими ніж ті, в яких перебувають затримані, засуджені в державі виконання вироку за вчинення аналогічних злочинів.

Коли на засудженого відповідно до внутрішнього законодавства держави виконання вироку поширюється право на участь в тюремній програмі або на отримання пільг, що припускає заняття будь-якою діяльністю за межами в'язниці, держава виконання вироку повідомляє про це Президію МКС та надає будь-яку відповідну інформацію і міркування, які можуть допомогти Суду здійснювати його наглядові функції (Правило 211 ППД) [6]. У всіх випадках Президія МКС клопоче перед державою виконання вироку про інформування Суду про будь-яку істотну подію щодо засудженого Міжнародним кримінальним судом.

**Висновки.** Отже, дослідивши проблематику виконання вироків Міжнародного кримінального суду, можна зазначити наступне.

Держави, що виконують вирок Міжнародного кримінального суду, зобов'язані дотримуватися міжнародних стандартів поводження із засудженими. У цій області існує проблема невідповідності (або не повної відповідності) національного законодавства в цілому та про виконання кримінальних покарань, зокрема, ряду держав міжнародним стандартам та зобов'язанням.

Приведення національного законодавства ряду держав, що виконують вирок МКС, у відповідність до міжнародних стандартів ускладнюється необхідністю внесення змін до національних законів, тому що безпосереднє застосування правоохоронними органами норм міжнародних договорів реально представляє складність, а конкретний механізм такої діяльності уявити досить складно. А деякі міжнародні акти просто не можуть бути «самоздійснюваними», внаслідок чого виникає необхідність обов'язкового закріплення у внутрішньодержавному праві.

Умови утримання регулюються законодавством держави виконання вироку і «повинні відповідати широко визнаним міжнародним стандартам поводження з ув'язненими». При цьому ці умови не повинні бути більш-менш сприятливими ніж ті, в яких перебувають затримані, засуджені в державі виконання вироку за вчинення аналогічних злочинів.

Важливою проблемою виконання призначених Судом покарань полягає в тому, що держави-учасниці не зобов'язані приймати осіб, засуджених за вчинення злочинів, що підпадають під юрисдикцію МКС, для відбування ними покарань, винесених Судом. У той же час Суд вправі укладати двосторонні домовленості з державами (навіть не учасниками Статуту) з метою встановлення порядку прийняття в'язнів, засуджених за вчинення злочинів Міжнародним кримінальним судом – такі домовленості відповідають Римського статуту.

Таким чином, наявні проблеми виконання вироків Міжнародного кримінального суду за вчинення злочинів, що підпадають під його юрисдикцію, можуть бути успішно вирішені в разі як продовження позитивного процесу зближення внутрішньодержавних кримінальних, криміналь-

но-процесуальних і пенітенціарних законодавств до міжнародних стандартів, так і більш широкого залучення цих стандартів і всієї міжнародно-правової бази у правозастосовну практику національних органів кримінальної юстиції.

#### **СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:**

1. Римський статут Міжнародного кримінального суду: ООН; Міжнародний документ від 17.07.1998. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_588#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588#Text).
2. Бехруз Х.Н., Мануїлова К.В. Міжнародне співробітництво держав та Міжнародного кримінального суду щодо міжнародних злочинів. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 9/2023. С. 503–505. URL: [http://lsej.org.ua/9\\_2023/123.pdf](http://lsej.org.ua/9_2023/123.pdf).
3. Гутник В.В. Міжнародний кримінальний суд: сучасні проблеми та шляхи їх вирішення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія «Право». 2024. № 81 (Ч. 3). С. 251–257. URL: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.81.3.37>.
4. Угода між Україною та Організацією Об'єднаних Націй про виконання вироків, винесених Міжнародним кримінальним трибуналом для колишньої Югославії 2007 р., ратифікована Законом України № 4703-VI від 16.05.2012 р. URL: [http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995\\_k51](http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_k51).
5. Юртаєва К.В. Проблеми та перспективи виконання в Україні вироку міжнародної судової установи. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2016. № 3 (14). С. 99–109. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/def89dea-7438-4fbd-b67e-5053a6b040f5/content>.
6. Rules of Procedure and Evidence. Published by the International Criminal Court. URL: <https://www.icc-cpi.int/publications/core-legal-texts/rules-procedure-and-evidence>.
7. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-УІ; *Голос України* від 19.05.2012 р. № 90-91. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.